

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ
ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ

ΕΝΙΑΙΟΣ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΣ ΤΟΜΕΑΣ Π/ΘΜΙΑΣ & Δ/ΘΜΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΣΠΟΥΔΩΝ ΔΕΥΤΕΡΟΒΑΘΜΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ
ΤΜΗΜΑ Γ΄ ΜΑΘΗΤΙΚΩΝ ΘΕΜΑΤΩΝ
Πληροφορίες: Σ. Μερκούρης
Τηλέφωνο: 210 344 3272

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΣΥΜΒΟΥΛΕΥΤΙΚΟΥ, ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΟΥ
ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ
Πληροφορίες: Ε. Φουσέκη
Τηλέφωνο: 210 344 2223

Να διατηρηθεί μέχρι

Βαθμός Ασφαλείας

Μαρούσι, 10/11/2011

Αριθ. Πρωτ.: 129287/Γ2

Βαθ. Προτερ.

Α Π Ο Φ Α Σ Η

ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΑΙ
ΔΙΕΘΝΩΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΘΕΜΑΤΩΝ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ
ΤΜΗΜΑ Β΄ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ
Πληροφορίες: Α. Παπαδάκη
Τηλέφωνο: 210 344 3195, 344 3183

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΔΙΕΘΝΩΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΣΧΕΣΕΩΝ
ΤΜΗΜΑ Β΄ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΑΝΤΑΛΛΑΓΩΝ
Πληροφορίες: Β. Μπαϊρακτάρης
Τηλέφωνο: 210 344 3353

Ταχ. Δ/νση: Ανδρέα Παπανδρέου 37
Τ.Κ. – Πόλη: 151 80 Μαρούσι
Ιστοσελίδα: <http://www.minedu.gov.gr>

**Θέμα: «Εκδρομές-Μετακινήσεις μαθητών Δημόσιων και Ιδιωτικών σχολείων
Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης εντός και εκτός της χώρας»**

Η ΥΦΥΠΟΥΡΓΟΣ

ΠΑΙΔΕΙΑΣ, ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ

Έχοντας υπόψη

1. Τις διατάξεις:
 - α. Των άρθρων 18 και 45 του ν. 1566/1985 (Φ.Ε.Κ. 167, τ. Α΄/30.09.1985) «Δομή και λειτουργία της Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης και άλλες διατάξεις».
 - β. Του άρθρου 111, παρ. 13 του ν. 1892/1990 (Φ.Ε.Κ. 101, τ. Α΄/31.07.1990) «Για τον εκσυγχρονισμό και την ανάπτυξη και άλλες διατάξεις».
 - γ. Του άρθρου 18 του ν. 2303/1995 (Φ.Ε.Κ. 80, τ. Α΄/05.05.1995) «Πληρωμή αποδοχών δημοσίων υπαλλήλων μέσω τραπεζικού συστήματος και άλλες διατάξεις».

- δ. Του άρθρου 7, παρ. 2, του ν. 2525/1997 (Φ.Ε.Κ. 188, τ. Α΄/ 23.09.1997) «Ενιαίο Λύκειο, πρόσβαση των αποφοίτων του στην Τριτοβάθμια Εκπαίδευση, αξιολόγηση του εκπαιδευτικού έργου και άλλες διατάξεις».
- ε. Του άρθρου 2, παρ. 6 του ν. 2986/2002 (Φ.Ε.Κ. 24, τ. Α΄/13.02.2002) «Οργάνωση των περιφερειακών υπηρεσιών της Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης, αξιολόγηση του εκπαιδευτικού έργου και των εκπαιδευτικών, επιμόρφωση των εκπαιδευτικών και άλλες διατάξεις».
- στ. Των άρθρων 3 και 4 του ν. 3475/2006 (Φ.Ε.Κ. 146, τ. Β΄/13.07.2006) «Οργάνωση και λειτουργία της δευτεροβάθμιας επαγγελματικής εκπαίδευσης και άλλες διατάξεις».
- ζ. Του άρθρου 186 του ν. 3852/2010 (Φ.Ε.Κ. 87, τ. Α΄/07.06.2010) «Νέα Αρχιτεκτονική της Αυτοδιοίκησης και της Αποκεντρωμένης Διοίκησης – Πρόγραμμα Καλλικράτης».
- η. Του άρθρου 20, παρ. 4 του π.δ. 104/1979 (Φ.Ε.Κ. 23, τ. Α΄/07.02.1979) «Περί σχολικού και διδακτικού έτους, υπηρεσιακών βιβλίων, εγγραφών, μετεγγραφών, φοιτήσεως, διαγωγής και τιμητικών διακρίσεων των μαθητών των σχολείων Μέσης Γενικής Εκπαίδευσης».
2. Την υπ΄αριθμ. Γ2/4867/28-08-1992 Υ.Α., (ΦΕΚ 629, τ. Β΄/23.10.1992) «Σχολικές Δραστηριότητες».
3. Την υπ΄αριθμ. Γ2/455/07-02-2000 Υ.Α. (ΦΕΚ 161, τ.Β΄/16.02.2000) «για την Αγωγή Σταδιοδρομίας».
4. Την υπ΄αριθμ. Δ1/Φ.353.1./324/105657 Υ.Α. (Φ.Ε.Κ. 1340, τ.Β΄/16.10.2002) «Καθορισμός των ειδικότερων καθηκόντων και αρμοδιοτήτων των προϊσταμένων των περιφερειακών υπηρεσιών πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, των διευθυντών και υποδιευθυντών των σχολικών μονάδων και Σ.Ε.Κ. και των συλλόγων των διδασκόντων», όπως τροποποιήθηκε με την υπουργική απόφαση 353.1/1/4517/Δ1/17-01-2003 (Φ.Ε.Κ. 64, τ. Β΄/24.01.2003).
5. Την υπ΄αριθμ. 117223/Ι Υ.Α. (Φ.Ε.Κ. 1615, τ.Β΄/06.10.2010) «Μετακινήσεις εκπαιδευτικών και μαθητών στο εξωτερικό στο πλαίσιο εκπαιδευτικών ανταλλαγών, αδελφοποιήσεων, εγκεκριμένων προγραμμάτων σχολικών δραστηριοτήτων και άλλων προγραμμάτων».
6. Την υπ΄αριθμ. 1720/2006/ΕΚ απόφαση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 15^{ης} Νοεμβρίου 2006.
7. Την υπ΄αριθμ. 45784/ΙΑ Υ.Α. (ΦΕΚ 831, τ.Β΄/25.05.07) «Μετακινήσεις εκπαιδευτικών και μαθητών στο εξωτερικό στο πλαίσιο υλοποίησης ευρωπαϊκών προγραμμάτων και ευρωπαϊκών δραστηριοτήτων».
8. Την κοινή απόφαση του Πρωθυπουργού και της Υπουργού Παιδείας, Διά Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων 1120/Η/07.01.2010 (Φ.Ε.Κ. 1, τ.Β΄/08.01.2010) «Καθορισμός αρμοδιοτήτων Υφυπουργών του Υπουργείου Παιδείας, Διά Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων, Παρασκευής Χριστοφιλοπούλου και Ιωάννη Πανάρετου», όπως τροποποιήθηκε και ισχύει.
9. Την ανάγκη πραγματοποίησης μετακινήσεων, εντός και εκτός της χώρας, μαθητών και συνοδών εκπαιδευτικών Δημοσίων και Ιδιωτικών σχολείων Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης, στο πλαίσιο υλοποίησης περιπάτων, εκδρομών, επισκέψεων, εγκεκριμένων προγραμμάτων και άλλων εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων.
10. Τις διατάξεις του άρθρου 90 του κώδικα Νομοθεσίας για την Κυβέρνηση και τα Κυβερνητικά Όργανα που κυρώθηκε με το άρθρο 1 του π.δ. 63/2005 (ΦΕΚ 98, τ. Α΄/ 22.04.2005).
11. Το γεγονός ότι από τις διατάξεις της παρούσας απόφασης δεν προκαλείται δαπάνη σε βάρος του κρατικού προϋπολογισμού

Αποφασίζουμε

Κατά τη διάρκεια του διδακτικού έτους είναι δυνατό να πραγματοποιούνται για τους μαθητές των σχολείων Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης σχολικοί περίπατοι, ημερήσιες εκπαιδευτικές εκδρομές, πολυήμερες εκπαιδευτικές εκδρομές (εσωτερικού και εξωτερικού), εκπαιδευτικές και διδακτικές επισκέψεις και επισκέψεις στη Βουλή των Ελλήνων, ενώ κατά τη διάρκεια του σχολικού έτους είναι δυνατό να πραγματοποιούνται μετακινήσεις εκπαιδευτικών και μαθητών στο εσωτερικό και στο εξωτερικό, στο πλαίσιο ευρωπαϊκών προγραμμάτων και δραστηριοτήτων, εκπαιδευτικών ανταλλαγών, αδελφοποιήσεων και δραστηριοτήτων διεθνούς εμβέλειας. Ειδικότερα:

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α'

Άρθρο 1

Σχολικοί Περίπατοι

1. Ως σχολικός περίπατος ορίζεται η οργανωμένη από το σχολείο ομαδική μετάβαση μαθητών σε τόπους που βρίσκονται σε μικρή απόσταση από τη σχολική μονάδα. Η μετάβαση αυτή γίνεται πεζή ή με χρήση μεταφορικού μέσου, εντός του διδακτικού ωραρίου και έχει στόχο κοινωνικοποιητικό, ψυχαγωγικό, παιδαγωγικό και εκπαιδευτικό. Σχολικούς περιπάτους είναι δυνατό να πραγματοποιούν οι μαθητές όλων των τάξεων.
2. Οι περίπατοι πραγματοποιούνται κατά τη διάρκεια του ωραρίου λειτουργίας των σχολείων, **δεν υπερβαίνουν τους πέντε (5) συνολικά σε όλη τη διάρκεια του διδακτικού έτους** και **δεν πραγματοποιούνται περισσότεροι του ενός (1) μέσα στον ίδιο μήνα**. Συνιστάται να καταρτίζεται ενδεικτικός προγραμματισμός του συνόλου των περιπάτων ενός διδακτικού έτους από το Σύλλογο Διδασκόντων Καθηγητών, κατά την έναρξη του διδακτικού έτους, στο πλαίσιο του προγραμματισμού του εκπαιδευτικού έργου. Η τοποθεσία και η ακριβής ημερομηνία πραγματοποίησης του περιπάτου μπορούν να διαφοροποιηθούν σε σχέση με τον αρχικό προγραμματισμό, εάν συντρέχουν λόγοι που σχετίζονται με τη λειτουργία του σχολείου ή είναι απαγορευτικές οι καιρικές συνθήκες ή εάν υπάρχει πρόταση για επιλογή καταλληλότερης τοποθεσίας.
3. Πέραν του αρχικού προγραμματισμού, για την πραγματοποίηση περιπάτου λαμβάνεται απόφαση από το Σύλλογο των Διδασκόντων Καθηγητών. Μετά τη λήψη της σχετικής απόφασης, ενημερώνεται η αρμόδια προϊσταμένη εκπαιδευτική αρχή.
4. Οι διδάσκοντες καθηγητές είναι υποχρεωμένοι να συνοδεύσουν τους μαθητές στον περίπατο, εκτός εάν κατά την κρίση του Συλλόγου η συμμετοχή κάποιου καθηγητή καθίσταται αδύνατη.
5. **Σε μαθητή που απουσιάζει από το σχολικό περίπατο καταχωρίζονται απουσίες ισάριθμες με τις διδακτικές ώρες που προβλέπονται από το ωρολόγιο πρόγραμμα της ημέρας κατά την οποία πραγματοποιείται ο περίπατος.** Στην περίπτωση που για την πραγματοποίηση του περιπάτου χρησιμοποιείται μεταφορικό μέσο, για τη συμμετοχή του μαθητή κατατίθεται υπεύθυνη δήλωση από τον κηδεμόνα του. Αν ο κηδεμόνας δεν συμφωνεί, δεν καταχωρίζονται απουσίες.
6. Προκειμένου να εξασφαλιστεί η ομαλή διδακτική διαδικασία τις ημέρες πραγματοποίησης των σχολικών περιπάτων, συνιστάται συγκροτημένες ομάδες μαθητών να έχουν τη δυνατότητα εναλλακτικά να πραγματοποιούν εκπαιδευτικές επισκέψεις στο

πλαίσιο σχολικών δραστηριοτήτων ή καινοτόμων προγραμμάτων, εφόσον έχουν γίνει οι προαπαιτούμενες ενέργειες.

Άρθρο 2

Εκπαιδευτικές Εκδρομές

1. Οι εκπαιδευτικές εκδρομές αποτελούν αναγκαίο συμπλήρωμα της αγωγής των μαθητών, γιατί τους δίνουν τη δυνατότητα να έρθουν σε επαφή με τόπους που έχουν ιδιαίτερη μορφωτική αξία, να γνωρίσουν τα επιτεύγματα του ανθρώπου μέσα στη μακροχρόνια πορεία του πολιτισμού και να καλλιεργήσουν την κοινωνικότητά τους. Για το σκοπό αυτό επιλέγονται περιοχές με ιδιαίτερη εκπαιδευτική αξία (πολιτιστική, αρχαιολογική, ιστορική, οικολογική), ενώ κρίνεται απαραίτητη η προηγούμενη ενημέρωση και παροχή πληροφοριών στους μαθητές σχετικά με τον τόπο τον οποίο πρόκειται να επισκεφθούν, ώστε να εξασφαλίζεται η απόκτηση όσο το δυνατόν πιο πλούσιων εμπειριών. Τις εκδρομές επιβάλλουν εκπαιδευτικοί λόγοι, οι οποίοι απορρέουν από τον παιδαγωγικό-μορφωτικό χαρακτήρα του σχολείου και επομένως, κρίνεται σκόπιμο να καταβάλλεται κάθε δυνατή προσπάθεια για την πραγματοποίησή τους.

2. Πραγματοποιείται **μία (1) ημερήσια εκδρομή χωρίς διανυκτέρευση για τους μαθητές όλων των τάξεων των σχολείων Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης, οποτεδήποτε μέσα στο διδακτικό έτος, έως και δέκα (10) ημέρες πριν από τη λήξη των μαθημάτων.** Σε περίπτωση που για την πραγματοποίησή της επιλέγονται οργανωμένοι χώροι όπως αθλητικά κέντρα, τουριστικές εγκαταστάσεις, παιδικές κατασκηνώσεις και άλλα, θα πρέπει να είναι πιστοποιημένοι και να διαθέτουν σχετική άδεια λειτουργίας από τις αρμόδιες υπηρεσίες και κατάλληλες προδιαγραφές για την υποδοχή μαθητών. Ο αρχηγός της εκδρομής θα πρέπει να ελέγχει εκ των προτέρων την καταλληλότητα του χώρου υποδοχής και να ζητά αντίγραφα των σχετικών αδειών και πιστοποιητικών τόσο των εγκαταστάσεων όσο και των παρεχόμενων υπηρεσιών (άθλησης, εστίασης κλπ.).

3. Πραγματοποιείται μία (1) πολυήμερη εκδρομή από τους μαθητές της τελευταίας τάξης των Γενικών (ΓΕ.Λ.) και Επαγγελματικών Λυκείων (ΕΠΑ.Λ.) και της Β΄ τάξης των Επαγγελματικών Σχολών (ΕΠΑ.Σ.) στο εσωτερικό της χώρας ή σε χώρες του εξωτερικού, κατά το χρονικό διάστημα από 15 Οκτωβρίου έως 18 Δεκεμβρίου και από 1 Φεβρουαρίου έως και δέκα πέντε (15) ημέρες πριν από τη λήξη των μαθημάτων, η οποία έχει διάρκεια συνολικά μέχρι πέντε (5) εργάσιμες ημέρες. Η εκδρομή αυτή, ανάλογα με τη χιλιομετρική απόσταση από τον τόπο προορισμού και τον τρόπο μετακίνησης των μαθητών, μπορεί να έχει διάρκεια έως επτά (7) ημέρες, εάν συμπεριληφθούν έως δύο (2) αργίες, κατόπιν αιτιολογημένης απόφασης του Συλλόγου των Διδασκόντων Καθηγητών.

4. Θεωρείται σημαντικό να ενισχύεται το ενδιαφέρον για την πραγματοποίηση εκδρομών στο εσωτερικό της χώρας σε περιοχές με αρχαιολογικό, περιβαλλοντικό, ιστορικό ενδιαφέρον και φυσικό κάλλος.

Άρθρο 3

Ι. Εκπαιδευτικές επισκέψεις στο πλαίσιο των καινοτόμων προγραμμάτων Σχολικών δραστηριοτήτων

Πραγματοποιούνται **έως δύο (2) εκπαιδευτικές επισκέψεις, ή επισκέψεις σε Κέντρα Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης (Κ.Π.Ε.) διάρκειας έως δύο (2) εργάσιμων ημερών ή έως τεσσάρων (4) ημερών, εάν συμπεριληφθούν έως δύο (2) αργίες, οποτεδήποτε μέσα στο σχολικό έτος -εξαιρουμένων των περιόδων ενδοσχολικών και πανελλαδικών εξετάσεων-, στο πλαίσιο εγκεκριμένων εκπαιδευτικών προγραμμάτων (προγραμμάτων περιβαλλοντικής εκπαίδευσης, αγωγής υγείας, πολιτιστικών θεμάτων και αγωγής σταδιοδρομίας ή λουτών**

καινοτόμων δράσεων και προγραμμάτων) και αφορούν στη συγκεκριμένη ομάδα μαθητών – εκπαιδευτικών οι οποίοι υλοποιούν τα προαναφερόμενα προγράμματα.

II. Μετακινήσεις – επισκέψεις σε Κέντρα Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης (Κ.Π.Ε.)

Ειδικότερα, οι επισκέψεις αυτές πραγματοποιούνται για συμμετοχή σε εκπαιδευτικά προγράμματα των Κ.Π.Ε. για το περιβάλλον και την αειφόρο ανάπτυξη σύμφωνα με τις κατά έτος οδηγίες της αρμόδιας Διεύθυνσης του Υπουργείου Παιδείας, Διά Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων.

Άρθρο 4

Διδακτικές επισκέψεις

1. Εντός του Ενιαίου Πλαισίου Προγράμματος Σπουδών ενσωματώνονται στην καθημερινή λειτουργία του σχολείου πολλαπλές πηγές πληροφόρησης και εκπαίδευσης εντός και εκτός των φυσικών συνόρων του σχολείου. Στο πλαίσιο αυτό, δίνεται η δυνατότητα διεξαγωγής μαθημάτων του αναλυτικού προγράμματος σε εξωσχολικούς χώρους, με τη διοργάνωση σχετικών διδακτικών επισκέψεων, οι οποίες αποτελούν αναπόσπαστο μέρος του ετήσιου σχεδιασμού του εκπαιδευτικού έργου σε επίπεδο τάξης και σχολικής μονάδας. Με τον τρόπο αυτό, η εμπειρία συνιστά τη βάση απόκτησης της γνώσης και το σχολείο ανοίγεται στη ζωή και στην κοινωνία.

2. Διδακτικές επισκέψεις είναι δυνατό να πραγματοποιούνται σε χώρους επιστημονικής, ιστορικής, θρησκευτικής, πολιτιστικής και περιβαλλοντικής αναφοράς, σε μονάδες παραγωγής, αξιοθέατα κλπ., κατόπιν συνεννόησης και σε συνεργασία με τους αρμόδιους κατά περίπτωση δημόσιους ή ιδιωτικούς φορείς, όπως οι υπηρεσίες του Υπουργείου Πολιτισμού, ιστορικά αρχεία, δημοτικές βιβλιοθήκες, φυσιολατρικές λέσχες, επιμελητήρια, επιστημονικούς συλλόγους, κέντρα νεότητας, δημόσιους οργανισμούς, εκθεσιακούς και μουσειακούς χώρους, εργαστήρια, Αποκεντρωμένες Διοικήσεις.

3. Πραγματοποιούνται οποτεδήποτε μέσα στο διδακτικό έτος **έως εννέα (9) ανά τάξη διδακτικές επισκέψεις, με διάρκεια μίας ή περισσότερων διδακτικών ωρών.** Ο χρόνος πραγματοποίησης των διδακτικών επισκέψεων μπορεί να παραταθεί έως και δύο ώρες πέραν του ωραρίου λειτουργίας του σχολείου. **Οι επισκέψεις αναφέρονται σε συγκεκριμένη ενότητα των διδακτικών αντικείμενων του αναλυτικού προγράμματος και πραγματοποιούνται ύστερα από συναίνεση του σχολικού συμβούλου ειδικότητας ή, εναλλακτικά, του συμβούλου γενικής παιδαγωγικής ευθύνης.**

Άρθρο 5

Εκπαιδευτικές ανταλλαγές και αδελφοποιήσεις

Κατά τη διάρκεια του σχολικού έτους είναι δυνατό να πραγματοποιούνται μετακινήσεις μαθητών και εκπαιδευτικών σχολείων Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης στο εξωτερικό, στο πλαίσιο υλοποίησης αδελφοποιήσεων, εκπαιδευτικών ανταλλαγών, εγκεκριμένων προγραμμάτων σχολικών δραστηριοτήτων, διμερών προγραμμάτων, συμμετοχών σε διεθνείς συναντήσεις, συνέδρια, διαγωνισμούς και άλλες διεθνείς εκδηλώσεις.

Συγκεκριμένα, πραγματοποιούνται μετακινήσεις στο εξωτερικό, με διάρκεια έως πέντε (5) εργάσιμες ημέρες ή έως επτά (7) ημέρες, εάν συμπεριληφθούν έως δύο (2) αργίες, εντός

του σχολικού έτους, εξαιρουμένου του χρονικού διαστήματος μίας εβδομάδας πριν την έναρξη των εξετάσεων (ενδοσχολικών και πανελλαδικών) έως τη λήξη τους, στις οποίες συμμετέχουν συγκεκριμένες ομάδες του σχολείου, ύστερα από σχετική απόφαση του Συλλόγου των Διδασκόντων Καθηγητών και με την προϋπόθεση ότι δεν διαταράσσεται η ομαλή λειτουργία της σχολικής μονάδας και δεν προκύπτει δαπάνη για το δημόσιο.

Ειδικότερα, όσον αφορά στις αδελφοποιήσεις επιτρέπεται η πραγματοποίηση μίας (1) μετακίνησης το χρόνο ανά σχολική μονάδα.

Άρθρο 6

Α. Ευρωπαϊκά προγράμματα και δραστηριότητες

Κατά τη διάρκεια του σχολικού έτους είναι δυνατό να πραγματοποιούνται μετακινήσεις μαθητών και εκπαιδευτικών σχολείων Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης στο εξωτερικό και στο εσωτερικό, στο πλαίσιο υλοποίησης εγκεκριμένων ευρωπαϊκών προγραμμάτων και ευρωπαϊκών δραστηριοτήτων.

Ο αριθμός των μετακινήσεων ανά έτος, η χρονική περίοδος μετακίνησης και ο αριθμός των μετακινούμενων μαθητών και εκπαιδευτικών, οι οποίοι πρέπει απαραίτητως να ανήκουν στη σχολική μονάδα και στην παιδαγωγική ομάδα του προγράμματος, καθορίζονται σύμφωνα με το πρόγραμμα εργασίας του εγκεκριμένου σχεδίου στο οποίο εντάσσεται η μετακίνηση, με την προϋπόθεση ότι δεν διαταράσσεται η ομαλή λειτουργία της σχολικής μονάδας, ιδιαίτερα κατά την περίοδο πανελλαδικών και ενδοσχολικών εξετάσεων.

Β. Προϋποθέσεις μετακινήσεων

Για τη περίπτωση των μετακινήσεων του άρθρου 6 ισχύουν τα κάτωθι:

i. Δικαιολογητικά για συμμετοχή σε σχέδια συνεργασίας / συμπράξεις ευρωπαϊκών προγραμμάτων

- α. Αίτηση, η οποία υπογράφεται και σφραγίζεται από το νόμιμο εκπρόσωπο του σχολείου.
- β. Πρόσκληση και πρόγραμμα της επίσκεψης από το ξένο σχολείο ή το φορέα υποδοχής.
- γ. Επίσημη έγκριση του προγράμματος από το φορέα συντονισμού σε εθνικό ή ευρωπαϊκό επίπεδο.
- δ. Αντίγραφο του Πρακτικού συγκρότησης της παιδαγωγικής ομάδας.
- ε. Σε περίπτωση μετακίνησης μαθητών, υποβάλλονται επιπλέον τα κάτωθι δικαιολογητικά:
 - 1) αντίγραφο του Πρακτικού του Συλλόγου Διδασκόντων, στο οποίο αναφέρονται:
 - η απόφαση του Συλλόγου για την πραγματοποίηση της επίσκεψης
 - ο κωδικός και ο τίτλος του σχεδίου
 - τα ονόματα των συμμετεχόντων μαθητών και του/των συνοδών εκπαιδευτικών
 - 2) βεβαίωση του Διευθυντή του σχολείου ότι τηρεί στο γραφείο του τις ενυπόγραφες δηλώσεις των γονέων ή κηδεμόνων των συμμετεχόντων ανήλικων μαθητών, με τις οποίες επιτρέπουν στα παιδιά τους να συμμετάσχουν στη συγκεκριμένη εκπαιδευτική δραστηριότητα.

ii. Δικαιολογητικά για συμμετοχή σε δράσεις ατομικής κινητικότητας (προπαρασκευαστικές επισκέψεις, σεμινάρια επιμόρφωσης ή κατάρτισης)

- α. Αίτηση υπογεγραμμένη από τον ενδιαφερόμενο εκπαιδευτικό και από το Διευθυντή του σχολείου στο οποίο ανήκει. Εάν ο εκπαιδευτικός συμπληρώνει ωράριο σε περισσότερα του ενός σχολεία, την αίτηση συνυπογράφουν οι Διευθυντές όλων των σχολείων που διδάσκει ο αιτών.
- β. Αντίγραφο της σύμβασης με το φορέα συντονισμού σε εθνικό ή ευρωπαϊκό επίπεδο.
- γ. Πρόσκληση και πρόγραμμα από το φορέα υποδοχής.

Γ. Διαδικασία έγκρισης μετακινήσεων

Οι αιτήσεις μετακίνησης θα πρέπει να υποβάλλονται για έγκριση στον οικείο αιρετό Περιφερειάρχη, τουλάχιστον ένα (1) μήνα πριν την ημερομηνία πραγματοποίησης της μετακίνησης, μετά από έλεγχο των δικαιολογητικών από τον οικείο Περιφερειακό Διευθυντή Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης.

Οι μετακινούμενοι εκπαιδευτικοί πρέπει να είναι μέλη της παιδαγωγικής ομάδας που έχει οριστεί για την υλοποίηση του σχεδίου. Στις αποφάσεις μετακίνησης θα πρέπει να αναγράφονται ρητά τα ονόματα των εκπαιδευτικών και των μαθητών που πρόκειται να μετακινηθούν.

Οι εκθέσεις από τις μετακινήσεις κοινοποιούνται στη Διεύθυνση Ευρωπαϊκής Ένωσης του Υπουργείου Παιδείας, Διά Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων και στην αρμόδια Εθνική Μονάδα Συντονισμού. Αντιθέτως, οι αποφάσεις μετακίνησης δεν κοινοποιούνται στη Διεύθυνση Ευρωπαϊκής Ένωσης του Υπουργείου Παιδείας, Διά Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων.

Άρθρο 7

Επισκέψεις στη Βουλή των Ελλήνων

α. Κατά τη διάρκεια του διδακτικού έτους είναι δυνατό να πραγματοποιούνται επισκέψεις στο «Ίδρυμα της Βουλής των Ελλήνων για τον Κοινοβουλευτισμό και τη Δημοκρατία» των σχολείων Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης που προσκαλούνται από τον Πρόεδρο του Ίδρυματος, ύστερα από αίτησή τους.

β. Οι επισκέψεις αυτές εντάσσονται στις εκπαιδευτικές εκδρομές, αποτελούν ανεξάρτητο πρόγραμμα και αφορούν στους μαθητές όλων των τάξεων της Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης.

γ. Οι επισκέψεις στο Ίδρυμα της Βουλής των Ελλήνων, ανάλογα με την απόσταση, μπορεί να συμπεριλαμβάνουν έως δύο (2) διανυκτερεύσεις, ενώ για τη νησιωτική Ελλάδα και τις ακριτικές-παραμεθόριες περιοχές έως τρεις (3) διανυκτερεύσεις. Οι επισκέψεις στο Ίδρυμα της Βουλής των Ελλήνων πραγματοποιούνται από την έναρξη του διδακτικού έτους έως και δεκαπέντε (15) ημέρες πριν από τη λήξη των μαθημάτων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β΄

Α. Προϋποθέσεις μετακινήσεων

Άρθρο 8

1. Για κάθε εκδρομή-μετακίνηση μαθητών απαιτείται απόφαση του Συλλόγου Διδασκόντων Καθηγητών της σχολικής μονάδας που πραγματοποιεί τη μετακίνηση με

αιτιολόγηση για την επιλογή του σκοπού και του τόπου προορισμού, η οποία λαμβάνεται, εκτός από την περίπτωση του άρθρου 1, είκοσι πέντε (25) ημέρες πριν από την πραγματοποίηση των πολυήμερων εκδρομών και δεκαπέντε (15) τουλάχιστον ημέρες πριν από την πραγματοποίηση των ημερήσιων εκδρομών. Σε περίπτωση κατά την οποία εκφράζεται τεκμηριωμένη ένσταση για την υλοποίηση της εκδρομής-μετακίνησης από μέλη του Συλλόγου Διδασκόντων Καθηγητών, ο Διευθυντής της σχολικής μονάδας στο ίδιο πρακτικό αιτιολογεί το σκεπτικό της πραγματοποίησής της.

Με την απόφαση του Συλλόγου Διδασκόντων Καθηγητών ορίζονται απαραίτητως:

- i. Ο αρχηγός της εκδρομής-μετακίνησης και ο αναπληρωτής του που πρέπει να είναι μόνιμοι εκπαιδευτικοί.
- ii. Οι συνοδοί καθηγητές και οι αναπληρωτές τους, που είναι εκπαιδευτικοί της Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης, πλην των αναπληρωτών καθηγητών με μειωμένο ωράριο και των ωρομισθίων, και σε αναλογία ένας εκπαιδευτικός ανά τριάντα (30) μαθητές για μετακινήσεις στο εσωτερικό και ένας (1) εκπαιδευτικός ανά είκοσι (20) μαθητές για μετακινήσεις στο εξωτερικό, σε κάθε περίπτωση εκτός του αρχηγού. Ο αρχηγός της εκδρομής-μετακίνησης, καθώς και οι συνοδοί καθηγητές, θα πρέπει να ανήκουν στο Σύλλογο των Διδασκόντων Καθηγητών του σχολείου που πραγματοποιεί την εκδρομή, ενώ προηγούνται οι διδάσκοντες στην αντίστοιχη τάξη. Στην περίπτωση μετακινήσεων στο πλαίσιο προγραμμάτων, οι εκπαιδευτικοί που συμμετέχουν στη μετακίνηση πρέπει να είναι οπωσδήποτε μέλη της παιδαγωγικής ομάδας.
- iii. Η ημερομηνία αναχώρησης και επιστροφής.
- iv. Ο τόπος όπου θα πραγματοποιηθεί η εκδρομή.
- v. Το αναλυτικό πρόγραμμα της εκδρομής, το οποίο πρέπει να τηρείται απαρέγκλιτα, για να επιτυγχάνεται τόσο ο σκοπός της, που είναι εκπαιδευτικός και μορφωτικός, όσο και η ασφαλής μετακίνηση των μαθητών. Στο αναλυτικό πρόγραμμα θα πρέπει να αναγράφονται οι ακριβείς ώρες αναχώρησης από το σχολείο και άφιξης στον προορισμό, τα μεταφορικά μέσα που θα χρησιμοποιηθούν κατά τη μετακίνηση, οι αριθμοί πτήσεων για αεροπορικές μετακινήσεις, τα ακτοπλοϊκά δρομολόγια για θαλάσσιες μετακινήσεις κ.ο.κ., όπως, επίσης και το ημερήσιο πρόγραμμα δραστηριοτήτων και μετακινήσεων στον τόπο προορισμού, ξεχωριστά για κάθε ημέρα.
- vi. Στις περιπτώσεις μετακινήσεων των άρθρων 3 και 5, εφόσον οι μετακινήσεις πραγματοποιούνται στο πλαίσιο εγκεκριμένων προγραμμάτων, στο πρακτικό αναγράφεται απαραίτητως η απόφαση έγκρισης του προγράμματος.

2. Για την περίπτωση του άρθρου 2 απαιτείται η συμμετοχή στην εκδρομή του 70% του αριθμού των μαθητών της τάξης ή του σχολείου. Ειδικά για τις πολυήμερες εκδρομές των μαθητών των Επαγγελματικών Λυκείων και των Επαγγελματικών Σχολών απαιτείται η συμμετοχή του 70% των μαθητών της τάξης ή της ειδικότητας. Σχολεία με μικρό αριθμό μαθητών είναι δυνατό να πραγματοποιούν πολυήμερες εκδρομές μετά από σύμπραξη-συνεργασία με άλλα σχολεία και με τη σύμφωνη γνώμη του Διευθυντή Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης. Για τις μετακινήσεις των περιπτώσεων 3 και 5 τα ονόματα των συμμετεχόντων μαθητών αναγράφονται στην απόφαση του Συλλόγου Διδασκόντων Καθηγητών του ίδιου άρθρου.

3. Για τις επισκέψεις του άρθρου 7 απαιτείται η συμμετοχή του ½ των μαθητών της τάξης.

4. Σε κάθε περίπτωση είναι απαραίτητο ο γονέας/κηδεμόνας να καταθέτει στο Διευθυντή του σχολείου αυτοπροσώπως ενυπόγραφη υπεύθυνη δήλωση, με την οποία συναινεί για τη συμμετοχή του παιδιού του στη σχεδιαζόμενη εκδρομή-μετακίνηση, αφού προηγουμένως ενημερωθεί εγγράφως για το αναλυτικό πρόγραμμα της εκδρομής-μετακίνησης και

συμφωνεί για την πιστή τήρησή του, καθώς και για τις υποχρεώσεις των μαθητών. Επίσης, στην ίδια υπεύθυνη δήλωση, ο γονέας/κηδεμόνας θα αναγράφει αν ο μαθητής έχει κάποιο χρόνιο πρόβλημα υγείας. Στην περίπτωση κατά την οποία ο μαθητής έχει χρόνιο πρόβλημα υγείας η υπεύθυνη δήλωση θα συνοδεύεται με ενημερωτικό σημείωμα όπου θα αναγράφονται: α) τα φάρμακα που πρέπει να λαμβάνει ο συγκεκριμένος μαθητής, (πρέπει να ελέγχεται το απόθεμα για τη διάρκεια της εκδρομής-μετακίνησης) β) οι πρώτες ενέργειες σε περίπτωση ανάγκης και γ) το τηλέφωνο του θεράποντος ιατρού. Οι υπεύθυνες δηλώσεις κατατίθενται εντός προθεσμίας που ορίζεται από το Διευθυντή του σχολείου. Οι ενήλικες μαθητές υπογράφουν και καταθέτουν οι ίδιοι την υπεύθυνη δήλωση.

5. Με αιτιολογημένη απόφαση του Συλλόγου των Διδασκόντων Καθηγητών του σχολείου είναι δυνατό να συμμετέχουν στην εκδρομή έως και δύο (2) μέλη του Συλλόγου των Γονέων και Κηδεμόνων, με δική τους δαπάνη, χωρίς σ' αυτή την περίπτωση να μειώνεται ο αριθμός των συνοδών καθηγητών.

6. Με αιτιολογημένη απόφαση του Συλλόγου των Διδασκόντων Καθηγητών του σχολείου είναι δυνατό μαθητής με ειδικές ανάγκες να συμμετέχει σε εκδρομή-μετακίνηση με συνοδεία συγγενικού του προσώπου, με δική του δαπάνη. Απαγορεύεται αυστηρά σε οποιοδήποτε άλλο άτομο, πλην των ρητά αναφερόμενων στην Πράξη του Συλλόγου Διδασκόντων Καθηγητών, με οικονομική ή χωρίς οικονομική επιβάρυνση, να συμμετέχει σε σχολική εκδρομή-μετακίνηση.

Β. Έγκριση εκδρομών-μετακινήσεων

Άρθρο 9

Οι εκδρομές-μετακινήσεις στο εσωτερικό ή στο εξωτερικό εγκρίνονται από τον οικείο αιρετό Περιφερειάρχη, μετά από έλεγχο και αντίστοιχη εισήγηση του οικείου Διευθυντή Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης ή του οικείου Περιφερειακού Διευθυντή Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης μόνο για τις μετακινήσεις του άρθρου 6.

Άρθρο 10

1. Για να χορηγηθεί η έγκριση της εκδρομής-μετακίνησης πρέπει να πληρούνται όλες οι κατά περίπτωση προαναφερόμενες προϋποθέσεις και να υποβληθούν έγκαιρα στα αρμόδια εγκριτικά όργανα τα εξής:

i. Ακριβές αντίγραφο της απόφασης του Συλλόγου των Διδασκόντων Καθηγητών, σύμφωνα με το άρθρο 8.

ii. Βεβαίωση του Διευθυντή του σχολείου ότι καλύπτεται ο προβλεπόμενος αριθμός συμμετοχής των μαθητών (για τις περιπτώσεις των άρθρων 2, 4 και 7 της παρούσας), βάσει των υπεύθυνων δηλώσεων των γονέων/κηδεμόνων τους. Ο Διευθυντής του σχολείου βεβαιώνει, επίσης, ότι έχουν κατατεθεί και τηρούνται στο αρχείο του σχολείου οι ενυπόγραφες δηλώσεις των γονέων/κηδεμόνων όλων των μαθητών που συμμετέχουν στην εκδρομή-μετακίνηση ή των ιδίων, αν είναι ενήλικοι.

iii. Ειδικά για τις επισκέψεις του άρθρου 7 απαιτούνται ακόμα: α) Ηλεκτρονική αίτηση του σχολείου στο Ίδρυμα της Βουλής των Ελλήνων, β) Πρόσκληση του Προέδρου του Ιδρύματος της Βουλής των Ελλήνων, γ) Ετήσια έγκριση του προγράμματος των επισκέψεων στο Ίδρυμα της Βουλής των Ελλήνων και της μετακίνησης των σχολείων από το Γενικό Γραμματέα του Υπουργείου Παιδείας, Διά Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων.

2. Εφόσον υπάρχουν σοβαροί λόγοι εξαιτίας των οποίων καθίσταται αδύνατη η πραγματοποίηση της εκδρομής-μετακίνησης στην ημερομηνία που είχε αρχικά αποφασιστεί, είναι δυνατή η πραγματοποίησή της σε άλλη ημερομηνία με απόφαση του Συλλόγου Διδασκόντων Καθηγητών και σε συνεννόηση με το τουριστικό γραφείο, με βάση τις αντικειμενικές δυνατότητες, αλλά εντός των προβλεπόμενων από την παρούσα Υπουργική Απόφαση χρονικών περιόδων. Επίσης, είναι δυνατή η αλλαγή των συμμετεχόντων εκπαιδευτικών και μαθητών, με την προϋπόθεση ότι πληρούνται οι προϋποθέσεις όσον αφορά στον αριθμό των συμμετεχόντων μαθητών και των συνοδών εκπαιδευτικών. Σε κάθε περίπτωση ενημερώνεται εγγράφως η αρμόδια για την έγκριση της εκδρομής αρχή.

Άρθρο 11

Τα δικαιολογητικά προς έγκριση των εκδρομών-μετακινήσεων υποβάλλονται ιεραρχικά στον οικείο Διευθυντή Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης, τουλάχιστον είκοσι (20) ημέρες για τις πολυήμερες εκδρομές και δεκατρείς ημέρες (13) για τις μονοήμερες εκδρομές πριν την αναχώρηση των εκδρομέων-μετακινουμένων. Ο Διευθυντής Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης, αφού διαπιστώσει τη νομιμότητα της εκδρομής-μετακίνησης, συντάσσει σχετική εισήγηση, την οποία κοινοποιεί στον Περιφερειακό Διευθυντή Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης και εν συνεχεία τη διαβιβάζει, μαζί με τα απαιτούμενα δικαιολογητικά του άρθρου 10, στον οικείο αιρετό Περιφερειάρχη.

Γ. Οργάνωση εκπαιδευτικών εκδρομών-μετακινήσεων

Άρθρο 12

Οι εκδρομές-μετακινήσεις οργανώνονται από το σχολείο με ευθύνη του Διευθυντή. Ενδείκνυται να προγραμματίζονται κατά το δυνατόν παράλληλα με άλλες μετακινήσεις, ώστε να μη διαταράσσεται για μεγάλο χρονικό διάστημα η ομαλή διδακτική διαδικασία.

Άρθρο 13

Εφόσον πρόκειται για ημερήσια, απλή μετακίνηση των μαθητών, ο Διευθυντής του σχολείου λαμβάνει τουλάχιστον τρεις (3) προσφορές για την επιλογή του μεταφορικού μέσου, τις οποίες ανακοινώνει στην ιστοσελίδα του σχολείου.

Άρθρο 14

1. Για τις προγραμματιζόμενες εκδρομές-μετακινήσεις, ο Διευθυντής του σχολείου προκηρύσσει στην ιστοσελίδα της αρμόδιας Διεύθυνσης Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης εκδήλωση ενδιαφέροντος, στην οποία υποχρεωτικά θα καταγράφονται: α) προορισμός/οί, β) προβλεπόμενος αριθμός συμμετεχόντων, γ) μεταφορικό/ά μέσο/α και τυχόν πρόσθετες προδιαγραφές, δ) «κατηγορία» καταλύματος, ε) λοιπές υπηρεσίες (παρακολούθηση εκδηλώσεων, επίσκεψη χώρων κλπ.), στ) υποχρεωτική Ασφάλιση Ευθύνης Διοργανωτή, σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία. Συνιστάται στα σχολεία να ζητούν και την πρόσθετη προαιρετική ασφάλιση, που καλύπτει τα έξοδα σε περίπτωση ατυχήματος ή ασθένειας. Για τις παραπάνω υπηρεσίες πρέπει να ζητείται η τελική συνολική τιμή του οργανωμένου ταξιδιού, αλλά και η επιβάρυνση ανά μαθητή, ώστε οι προσφορές να είναι οικονομικά και ποιοτικά συγκρίσιμες. Η προσφορά του ταξιδιωτικού γραφείου θα κάνει ρητή αναφορά στην κατηγορία του καταλύματος που προτείνει. Οι προσφορές, που θα πρέπει να είναι τουλάχιστον τρεις (3), κατατίθενται κλειστές στο σχολείο. Με κάθε προσφορά κατατίθεται

από το ταξιδιωτικό γραφείο απαραίτητως και υπεύθυνη δήλωση ότι διαθέτει ειδικό σήμα λειτουργίας, το οποίο βρίσκεται σε ισχύ.

2. Για την αξιολόγηση των προσφορών και την επιλογή της πλέον συμφέρουσας από οικονομική άποψη προσφοράς, συγκροτείται Επιτροπή, με Πράξη του Διευθυντή του σχολείου, η οποία αποτελείται από τον ίδιο, ως πρόεδρο, δύο (2) συνοδούς-εκπαιδευτικούς, που ορίζονται από το Σύλλογο των Διδασκόντων Καθηγητών, έναν (1) εκπρόσωπο του Συλλόγου Γονέων και Κηδεμόνων, εφόσον λειτουργεί τέτοιος Σύλλογος, και από εκπροσώπους του 15/μελούς Μαθητικού Συμβουλίου ή των 5/μελών Συμβουλίων των Μαθητικών Κοινοτήτων που θα λάβουν μέρος στην εκδρομή-μετακίνηση, οι οποίοι εκπροσωπούνται με μία (1) ψήφο. Η Επιτροπή έχει την αρμοδιότητα και ευθύνη επιλογής του ταξιδιωτικού γραφείου που θα πραγματοποιήσει την εκδρομή-μετακίνηση. Η επιλογή του ταξιδιωτικού γραφείου καταγράφεται στο πρακτικό που συντάσσεται και στο οποίο αναφέρονται με σαφήνεια τα κριτήρια επιλογής. Το εν λόγω πρακτικό, εφόσον ζητηθεί, κοινοποιείται από το Διευθυντή του σχολείου σε κάθε συμμετέχοντα ή/και έχοντα νόμιμο δικαίωμα να ενημερωθεί, ο οποίος μπορεί να υποβάλει ένσταση κατά της επιλογής εντός δύο (2) ημερών από τη σύνταξη του πρακτικού επιλογής.

3. Μετά την αξιολόγηση των προσφορών και την εξέταση των ενδεχόμενων ενστάσεων, γίνεται η τελική επιλογή του ταξιδιωτικού γραφείου και το σχολείο συντάσσει σύμβαση οργανωμένου ταξιδιού (ιδιωτικό συμφωνητικό), σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία, που υπογράφεται από τα συμβαλλόμενα μέρη. Στη σύμβαση περιλαμβάνονται απαραίτητως τα εξής:

- i. Το εγκεκριμένο από το Σύλλογο Διδασκόντων Καθηγητών αναλυτικό πρόγραμμα της εκδρομής.
- ii. Το όνομα του ξενοδοχείου, η κατηγορία του, ο αριθμός δωματίων και κλινών και οι παρεχόμενες από αυτό υπηρεσίες.
- iii. Η Ασφάλεια αστικής επαγγελματικής ευθύνης.
- iv. Το συνολικό κόστος της εκδρομής και κόστος ανά μαθητή.
- v. Τους Γενικούς Όρους συμμετοχής στην εκδρομή.

4. Το σχολείο υποχρεούται να αναρτά στον πίνακα ανακοινώσεων και στην ιστοσελίδα του τις προσφορές των τουριστικών γραφείων, τη σύμβαση οργανωμένου ταξιδιού που υπογράφηκε, καθώς και τον αριθμό του ασφαλιστηρίου συμβολαίου επαγγελματικής ευθύνης.

5. Οι Διευθυντές των σχολείων, για την πραγματοποίηση της εκδρομής, οφείλουν να συνεννοούνται με τις αρμόδιες οικονομικές υπηρεσίες για την εξασφάλιση των προϋποθέσεων αποζημίωσης των συνοδών καθηγητών και του αρχηγού.

6. Μετά τον προγραμματισμό των πολυήμερων εκδρομών-μετακινήσεων, με ευθύνη του Διευθυντή του σχολείου, καταχωρείται η εκδρομή-μετακίνηση στην ειδική ηλεκτρονική διεύθυνση του Υ.Π.Δ.Β.Μ.Θ., προκειμένου να ενημερώνονται οι υπηρεσίες άλλων Υπουργείων, οι Περιφερειακές Διευθύνσεις Εκπαίδευσης και οι Περιφέρειες του τόπου προορισμού των εκδρομών, ώστε να λαμβάνεται κάθε αναγκαίο μέτρο για την ασφαλή μετακίνηση των μαθητών και την τήρηση των διατάξεων που καθορίζουν τους όρους λειτουργίας των χώρων διαμονής, εστίασης και ψυχαγωγίας.

7. Οι εκδρομές-μετακινήσεις των μαθητών είναι δυνατό να πραγματοποιούνται με τα εναέρια, θαλάσσια, οδικά και σιδηροδρομικά μέσα μεταφοράς, σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία, με την προϋπόθεση ότι πληρούνται οι όροι ασφάλειας για καθένα από αυτά.

8. Για την ασφαλή μετακίνηση των μαθητών, η εκκίνηση των εκδρομών-μετακινήσεων θα γίνεται από το χώρο του σχολείου, δε θα πραγματοποιείται πριν από τις 6 π.μ., ενώ η άφιξη στον τόπο προορισμού ή η επιστροφή στο σχολείο θα πραγματοποιείται το αργότερο έως τις 10 μ.μ., όταν η εκδρομή πραγματοποιείται οδικώς. Σε περίπτωση χρήσης δεύτερου μεταφορικού μέσου, είναι δυνατό να διαφοροποιηθούν τα παραπάνω προβλεπόμενα χρονικά όρια εκκίνησης-άφιξης με απόφαση του αιρετού Περιφερειάρχη της Διοικητικής Περιφέρειας. Επίσης, κάθε είδους μετακίνηση των μαθητών στον τόπο διαμονής τους κατά τη διάρκεια της πραγματοποίησης των εκδρομών θα γίνεται σε χρόνο σύμφωνο με το εγκεκριμένο πρόγραμμα της εκδρομής.

9. Πριν από την αναχώρηση, ο Διευθυντής του σχολείου σε συνεργασία με τον αρχηγό της εκδρομής-μετακίνησης και τους συνοδούς καθηγητές τονίζει στους μαθητές την ανάγκη για τη σχολαστική τήρηση του προγράμματος της εκδρομής και την υποδειγματική συμπεριφορά τους, έτσι ώστε να επιτευχθούν σε όλη τη διάρκεια της εκδρομής η ασφαλής μετακίνηση, η διαμονή και η ψυχαγωγία, καθώς και οι εκπαιδευτικοί στόχοι.

10. Σε περίπτωση μετακίνησης με τουριστικά λεωφορεία, ο αρχηγός της εκδρομής-μετακίνησης φροντίζει να αναρτηθεί στα οχήματα ευανάγνωστη πινακίδα με την ένδειξη «Σχολική Εκδρομή - (όνομα σχολείου)» σε εμφανή σημεία στο πρόσθιο και οπίσθιο μέρος του οχήματος, η οποία διατηρείται έως το τέλος της εκδρομής.

11. Η τήρηση του προγράμματος της εκδρομής, καθώς και η ασφάλεια των μαθητών σε όλη τη διάρκεια της μετακίνησης, από την αναχώρηση έως και την επιστροφή τους, αποτελεί ευθύνη του αρχηγού της εκδρομής και των συνοδών εκπαιδευτικών. Ο Διευθυντής του σχολείου, εφόσον η μετακίνηση γίνεται με τουριστικά λεωφορεία, απευθύνεται εγγράφως στη Διεύθυνση Τροχαίας της Ελληνικής Αστυνομίας, ώστε να διενεργηθεί έλεγχος των οχημάτων (έγγραφα καταλληλότητας οχήματος, επαγγελματική άδεια οδήγησης, έγγραφα οδηγού κλπ.), λίγο πριν την αναχώρηση των εκδρομέων. Οι συνοδοί καθηγητές επιβλέπουν τα όρια ταχύτητας και, εφόσον κρίνουν σκόπιμο, απευθύνονται στις αστυνομικές διευθύνσεις του τόπου προορισμού, για επανάληψη των ελέγχων.

12. Οι χώροι που επιλέγονται για τη διαμονή, εστίαση και ψυχαγωγία των μαθητών πρέπει να διαθέτουν νόμιμη άδεια λειτουργίας και να πληρούν τους όρους ασφάλειας και υγιεινής.

13. Σε έκτακτη ανάγκη ή ανυπέρβλητη δυσκολία που τυχόν προκύψει κατά τη διάρκεια της εκδρομής-μετακίνησης, ο αρχηγός απευθύνεται στο Γενικό Γραμματέα της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης ή στις κατά τόπο αρμόδιες αρχές τοπικής αυτοδιοίκησης για το εσωτερικό και ζητά τη συνδρομή τους, ενώ για το εξωτερικό ζητά τη συνδρομή των πλησιέστερων πρεσβευτικών ή προξενικών αρχών, καθώς και του αρμόδιου Συντονιστή Εκπαίδευσης Εξωτερικού, των οποίων τα τηλέφωνα και τις διευθύνσεις έχει φροντίσει να πληροφορηθεί πριν την αναχώρηση.

14. Για κάθε εκδρομή-μετακίνηση στο εξωτερικό των εκπαιδευτικών και των μαθητών, είναι απαραίτητη η ασφαλιστική κάλυψη για τη διάρκεια του ταξιδιού και της διαμονής. Για εκδρομές - μετακινήσεις σε χώρες μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης, οι εκπαιδευτικοί μπορούν να απευθύνονται στα γραφεία του οικείου Οργανισμού Περίθαλψης Ασφαλισμένων Δημοσίου (Ο.Π.Α.Δ.) απ' όπου εκδίδεται η **ευρωπαϊκή κάρτα ασφάλισης**, η οποία ισχύει για ένα ημερολογιακό έτος. Για τους μαθητές θα πρέπει να μεριμνήσουν **έγκαιρα** οι γονείς τους, απευθυνόμενοι στον ασφαλιστικό τους φορέα, προκειμένου να έχουν τη σχετική πληροφόρηση και να προβούν στην έκδοση **ευρωπαϊκής κάρτας ασφάλισης** για τα παιδιά τους. Σε περίπτωση εκπαιδευτικής επίσκεψης σε χώρα η οποία δεν είναι κράτος - μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης, απαιτείται η έγκαιρη ενημέρωση της Πρεσβείας ή του πλησιέστερου

Προξενείου της Ελλάδας στη χώρα αυτή και η κοινοποίηση της σχετικής Απόφασης μετακίνησης στη Διεύθυνση Ε1 του Υπουργείου Εξωτερικών (φαξ: 210 - 3682 277).

15. Ο τελικός έλεγχος των δαπανηθέντων για την εκδρομή χρημάτων που προήλθαν από τυχόν πόρους των μαθητικών κοινοτήτων γίνεται από το Διευθυντή του σχολείου.

16. Μετά την ολοκλήρωση της εκδρομής-μετακίνησης ο αρχηγός, σε συνεργασία με τους συνοδούς καθηγητές, συντάσσει λεπτομερή έκθεση σχετικά με τη διεξαγωγή της, την τήρηση του προγράμματος και το βαθμό επίτευξης των εκπαιδευτικών στόχων της. Επίσης, συντάσσει φύλλο αξιολόγησης των υπηρεσιών που παρασχέθηκαν από το τουριστικό γραφείο, με βάση αντικειμενικά στοιχεία. Η έκθεση και το φύλλο αξιολόγησης υποβάλλονται στο Διευθυντή του σχολείου για ενημέρωση του ιδίου και του Συλλόγου των Διδασκόντων Καθηγητών και κοινοποιούνται στη Διεύθυνση Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης. Ο Διευθυντής Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης υποβάλλει συγκεντρωτική έκθεση των σχολείων της περιοχής ευθύνης του στον Περιφερειακό Διευθυντή Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης, ο οποίος με τη σειρά του συντάσσει την τελική έκθεση για τις Διευθύνσεις Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης της Περιφέρειάς του και την υποβάλλει στο αρμόδιο Γραφείο του Υπουργείου Παιδείας, Διά Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων.

17. Για την ενημέρωση των σχολείων τηρείται στις Διευθύνσεις Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης φάκελος εκδρομών, στον οποίο κατατίθενται από το Διευθυντή κάθε σχολείου:

- i. Αντίγραφα των συμβάσεων των σχολείων με τα τουριστικά γραφεία.
- ii. Έκθεση και φύλλο αξιολόγησης του τουριστικού γραφείου, τα οποία συντάσσονται από τον αρχηγό της εκδρομής και τους συνοδούς και αναφέρονται στην τήρηση των συμφωνηθέντων όρων από τα τουριστικά γραφεία.

Άρθρο 15

Με την ισχύ της παρούσας καταργείται η Υπουργική Απόφαση 13324/Γ2/17-02-2006 (Φ.Ε.Κ. 206, τ. Β'), καθώς και κάθε άλλη διάταξη που ρυθμίζει θέματα της παρούσας απόφασης, όσον αφορά στη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση.

Η απόφαση αυτή να δημοσιευτεί στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Η ΥΦΥΠΟΥΡΓΟΣ

ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ ΧΡΙΣΤΟΦΙΛΟΠΟΥΛΟΥ